

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกใน

สหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย

Factors Affecting Members' Unpaid Loan of Agricultural

Co-operatives Ltd. In Sukhothai Province

ฐิติกานต์ บุตรพื้ง

สาขาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

THITIKARN BUTPUENG

E-mail: bbb.titikarn@gmail.com

Faculty of Business Administration Program in Finance and banking, Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย ได้แก่ ปัจจัยด้านวงเงินในการค้างชำระ ปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ และปัจจัยด้านการค้างชำระหนี้ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุคคลที่อุปการะ จำนวนเงินกู้ การระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ หลักประกันการกู้ยืม ภาระการผ่อนชำระหนี้ต่อเดือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย นี้คือ สมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัยพบว่า 1.) มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 อายุในช่วง 41 – 50 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31 สถานภาพสมรส จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 ระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 อาชีพการเกษตรเกี่ยวกับทำนาข้าวจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 อาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรคือรับจ้าง จำนวนสมาชิกใน

ครอบครัว 2 – 3 คน จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 จำนวนบุคคลที่อุปการะ จำนวน 2 คน จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 จำนวนเงินที่กู้ทั้งหมด 30,001 - 50,000 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ 3 - 5 ปี (เงินกู้ระยะยาว) จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 มีบุคคลค้ำประกัน จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 ภาระการผ่อนชำระหนี้ต่อเดือน 1,001 - 3,000 บาท จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน อยู่ที่ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3

2.) ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ ด้านการค้างชำระหนี้ และด้านวงเงินในการค้างชำระ ตามลำดับ

คำสำคัญ: การค้างชำระหนี้

Abstract

The purpose of this research To study the factors affecting debt outstanding of members in agricultural cooperatives Sukhothai Province is the factor in the overdue limit. Administrative factors of cooperatives And factors relating to outstanding debt Classified by personal factors Such as gender, age, status, education level, occupation, number of family members Number of persons sponsoring a loan, amount of loan repayment period Collateral for loans Debt installments per month Average monthly income Monthly household expenses The population used in this research is Members of agricultural cooperatives Sukhothai The sample of 400 respondents. The tools used for collecting data were questionnaires. Perform data analysis using computer program to find frequency, percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (SD).

The results of the research showed that 1.) There were 400 respondents, most of which were 206 female or 51.5 percent, aged between 41 - 50 years, 126 persons, representing 31 percent. The marital status was 235 people, representing 58.8 percent. Primary education, consisting of 150 people, accounting for 37.5 percent There are 163 agricultural farmers engaged in rice farming, accounting for 40.8 percent. Other occupations other than farmer's employment are hires. Number of household members 2-3 people, 183 people, representing 45.8%

Number of 155 persons sponsored, accounting for 38.8% of the total loan amount, 30,001 - 50,000 baht, 147 persons, representing 36.8% Loan repayment terms are 3 - 5 years (long-term loans), of 146 people, representing 36.5 percent. There are 190 persons guaranteed, representing 47.5%. The monthly payment obligation is 1,001-3,000 baht, 208 persons, equivalent to 52.0%, the average monthly income is 10,001 - 15,000 baht, 184 people, equivalent to 46.0%. Per month is at 5,001 - 10,000 baht, 237 people, representing 59.3%

2.) Factors affecting member's outstanding debt in agricultural cooperatives Sukhothai Overall, it was found at a high level When considering each aspect, it is found that the aspect which is important in the highest level is Administrative aspects of cooperatives In arrears And the amount of outstanding payment respectively.

Keywords: Arrears

บทนำ

จากสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน สังคม วิถีการดำเนินชีวิต และสภาวะการระบาดในโรคโควิด 19 ทำให้เกิดการมาตรการปิดเมืองเพื่อลดการระบาดของไวรัสที่มาพร้อมกับราคาน้ำมันดิบที่ปรับตัวลงอย่างฮวบฮาบและอุปสงค์ของตลาดโลกชะลอตัว โดยพืชหลักๆที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งยังมีปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตสินค้าด้านการเกษตร ทำให้ส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายในครัวเรือนรวมทั้งการเกิดหนี้ใหม่และการเกิดหนี้เสียจากหนี้เดิมที่มีอยู่ซึ่งจากข้อมูลของปี 2561 นั้น ซึ่งแหล่งเงินกู้สำคัญของภาคครัวเรือนไทย ที่ล่าสุด ธปท. รายงานสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP สูงถึง 78.7% โดยเป็นการกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ถึง 16% และสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ในไตรมาส 2/2562 อยู่ที่ 78.7% โดยเป็นการกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ 16% รองจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

สรุปปัจจัยสำคัญ ประการหนึ่งที่ส่งผลจากผลกระทบด้านเศรษฐกิจและปัจจัยข้างต้นนั้น ทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบและส่งผลกระทบต่อปัญหาหนี้สินของเกษตรกรในปัจจุบัน ทั้งจากการเพิ่มการเป็นหนี้หรือการผิณฑ์ชำระ เนื่องจากเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการผลิต รายได้ และความเป็นอยู่ของเกษตรกร ทำให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคเกษตรกรรมและทำให้เกษตรกรจำเป็นต้องกู้เงิน จากสถาบันการเงิน หรือจากหน่วยงานต่างๆ แม้กระทั่งสหกรณ์ซึ่งทุกส่วนงานมีมาตรการช่วยเหลือ และการเข้าถึงระหว่างเกษตรกรและ

สหกรณ์นั้นมีความสะดวกและไม่ยุ่งยาก และสำหรับในภาคของสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย มีสหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินงานอยู่จำนวนรวม 75 สหกรณ์ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยในการค้างชำระหนี้ของบุคคลเหล่านี้ และสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุคคลที่อุปการะ จำนวนเงินกู้ การระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ หลักประกันการกู้ยืม การผ่อนชำระหนี้ต่อเดือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน

ตัวแปรตาม คือ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย ได้แก่ ปัจจัยด้านวงเงินในการค้างชำระ ปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ ปัจจัยด้านการค้างชำระหนี้

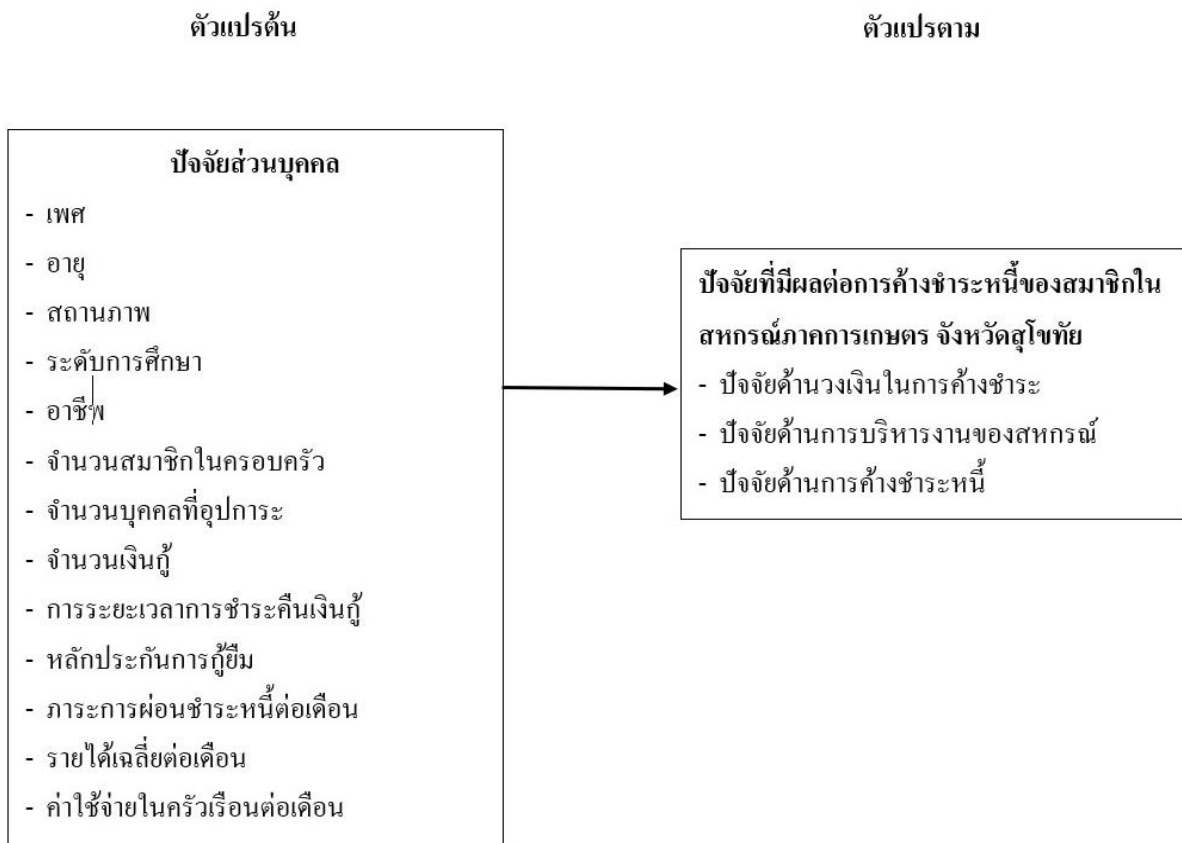
ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านการบริหารงานของสหกรณ์ที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย เพื่อใช้ในการดำเนินงานและการบริหารจัดการด้านสินเชื่ออย่างเหมาะสมของสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย
3. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย ที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการค้างชำระหนี้

วรรณิ สมตัว (2559) ได้กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการณืค้างชำระหนี้ ดังนี้ การค้างชำระหนี้ คือ การที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินต้น และดอกเบี้ย นับจากวันที่ครบกำหนดชำระเงินตามงวดที่กำหนดในสัญญา และเป็นสิ่งทีห้สึกเสีงได้ยากในการดำเนินงานของธนาคาร ซึ่งสรุปมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล ค่านิยมและเทคโนโลยี ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด
2. ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม ระบบการติดตาม และควบคุมหนี้ของธนาคารไม่มีประสิทธิภาพ การอำนวยสินเชื่อของธนาคารที่ไม่มีการกลั่นกรองที่ดี
3. ปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ ประกอบด้วย ลูกหนี้นำเงินกูไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ การย้ายถิ่นที่อยู่ การถูกเลิกจ้างงาน ลูกหนี้ถึงแก่กรรมหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง ทูพพลภาพ สภาพครอบครัวหย่าร้าง ลูกหนี้จ่ายฟุ่มเฟือย ลูกหนี้ทำการค้าเกินตัวหรือหวังผลในธุรกิจมากเกินไป การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร การทุจริตของผู้บริหาร ลูกหนี้มีเจตนาไม่ชำระหนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภกร อิมสุข (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิคนัดชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิคนัดชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการผิคนัดชำระหนี้หรือไม่ ซึ่งจะทำให้ตัวแปรตามเป็นเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้น อย่างมีนัยสำคัญมี 2 ตัวแปร ได้แก่ 1. รายได้ของลูกหนี้ต่อเดือน มีผลกระทบต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดการผิคนัดชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญ ตัวแปรรายได้ของลูกหนี้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ทำให้เกิดการผิคนัดชำระหนี้ ในทิศทางเดียวกันกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการผิคนัดชำระหนี้ กล่าวคือ ลูกหนี้ปกติและลูกหนี้ที่ผิคนัดชำระ ส่วนใหญ่จะมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 23,167 บาท จึงมีโอกาที่ลูกหนี้สินเชื่อนั้นจะเกิดการผิคนัดชำระหนี้สูง 2. รายจ่ายของลูกหนี้ต่อเดือน มีผลกระทบต่อปัจจัยที่ทำให้เกิดการผิคนัดชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญ

จุฑามาศ หนูมาก (2552) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรวิสาหกิจ จำกัด อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเฉพาะกรณีปัจจัยที่มีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวิสาหกิจ จำกัด อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยจากพนักงานสหกรณ์ที่มีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรของผู้ให้ข้อมูล 4 คน คือ การบริการสินเชื่อของสหกรณ์ สักยภาพของพนักงานสหกรณ์ ความช่วยเหลือทางการตลาดและการเร่งรัดหนี้สิน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญด้านการบริการสินเชื่อของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ด้านศักยภาพของพนักงานสหกรณ์ ระดับน้อย ด้านความช่วยเหลือทางการตลาดในระดับปานกลาง และด้านการเร่งรัดหนี้สินผู้ให้ข้อมูลในระดับน้อย

ภาณุวัฒน์ ห้วยหงษ์ทอง , สาริต อคิดโต และ เพียรศักดิ์ ภักดี (2558) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอง จัหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ทราบแนวทางในการป้องกันและลดปัญหาการค้างชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า และเพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปกำหนดนโยบายในการวางแผนการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. สาขาองต่อไป ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ เนื่องจากเกษตรกรบางรายนำเงินกู้ที่ได้รับมาใช้ผิดวัตถุประสงค์ ปัจจัยด้านภยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง หรือ น้ำท่วม ปัจจัยด้านการไม่มีความเข้าใจในรายละเอียดของสัญญาเงินกู้ ปัจจัยด้านการทำการไม่กระจายกิจกรรมการเกษตรในฟาร์ม เนื่องมาจากในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่เกษตรกรมีการทำอย่างเดี่ยว ซึ่งเมื่อประสบปัญหาด้านการผลิตจึงทำให้ไม่มีรายได้จากส่วนอื่นมารองรับ

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitation Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตร ในจังหวัดสุโขทัย กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้ที่วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามจำนวนรวมทั้งสิ้น 400 ชุด โดยใช้สูตรการ

คำนวณหาขนาดตัวอย่าง จำนวนสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินการอยู่ จำนวน 120,627 คน และค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ที่ร้อยละ 5

การรวบรวมข้อมูล

1. แจกแบบสอบถามให้แก่ประชากรที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามที่เป็นกระดาษและผ่านทางออนไลน์โดยใช้ Google Form
2. ตอบข้อซักถามบางประการที่ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะต้องการคำอธิบายเพิ่มเติม
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว เพื่อนำไปจัดทำและเตรียมสำหรับการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับการวิเคราะห์เพื่อการบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สำหรับวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 พบว่าด้านปัจจัยส่วนบุคคลจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 อายุในช่วง 41 – 50 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31 สถานภาพสมรส จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 ระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 อาชีพการเกษตรเกี่ยวกับทำนาข้าวจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 อาชีพอื่น

นอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรคือรับจ้าง จำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 – 3 คน จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 จำนวนบุคคลที่อุปการะ จำนวน 2 คน จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 จำนวนเงินที่กู้ทั้งหมด 30,001 - 50,000 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ 3 - 5 ปี (เงินกู้ระยะยาว) จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 มีบุคคลค้ำประกัน จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 ภาระการผ่อนชำระหนี้ต่อเดือน 1,001 - 3,000 บาท จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน อยู่ที่ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 พบว่าด้านวงเงินในการค้างชำระ จากผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ค้างชำระเงินกู้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 และค้างชำระเงินกู้ 30,001 - 50,000 บาทจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 พบว่าความเห็นด้านการบริหารงานของสหกรณ์ จากผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ให้คำแนะนำในการขอกู้ การได้รับข้อมูล/ข่าวสารจากสหกรณ์ สหกรณ์มีการติดตามทวงถามหนี้ อย่างสุภาพ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ให้คำแนะนำในการผ่อนชำระ สหกรณ์มีหนังสือแจ้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้ในแต่ละงวด สหกรณ์มีการสอบถามหนี้เงินกู้ในการประชุมทุกครั้ง สหกรณ์ดำเนินการรับชำระหนี้ล่าช้า สหกรณ์ไม่ออกติดตามทวงถาม/เร่งหนี้ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 4 พบว่าด้านการค้างชำระหนี้ จากผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่วัตถุประสงค์การกู้เงินกับสหกรณ์คือการลงทุนทำไร จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 แต่ส่วนใหญ่ท่านนำเงินที่ได้จากการกู้ไปใช้ในเรื่องนำไปใช้จ่ายในครัวเรือน เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเทอมบุตรหลาน ค่างวดรถยนต์/มอเตอร์ไซค์ เป็นต้น จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 มีหลักการในการชำระหนี้คืนสหกรณ์ทยอยชำระ ตามงวดที่แจ้งครบถ้วน จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 เคยผัดนัดชำระหนี้เนื่องจากนำเงินไปเป็นทุนหมุนเวียน จึงทำให้ไม่เพียงพอต่อการจ่ายชำระหนี้จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และพบว่าความเห็นด้านการค้างชำระหนี้ จากผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ มีเงินทุนหมุนเวียนน้อย หรือเงินออมในบัญชีน้อย จึงยังไม่จ่ายชำระหนี้ เมื่อท่านนำเงินกู้ไปใช้แล้ว สหกรณ์มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ขาดความรู้

ในการจัดการและบริหารเงินที่ได้มาจากการกู้ ขาดการจัดทำรายรับรายจ่าย มีผลต่อการประกอบอาชีพ ไม่ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ขอกู้ยืมไป ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย พบว่าจากผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 อายุในช่วง 41 – 50 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31 สถานภาพสมรส จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 ระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 อาชีพการเกษตรเกี่ยวกับทำนาข้าวจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 อาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรคือรับจ้าง จำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 – 3 คน จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 จำนวนบุคคลที่อุปการะ จำนวน 2 คน จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 จำนวนเงินที่กู้ทั้งหมด 30,001 - 50,000 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ 3 - 5 ปี (เงินกู้ระยะยาว) จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 มีบุคคลค้ำประกัน จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 ภาระการผ่อนชำระหนี้ต่อเดือน 1,001 - 3,000 บาท จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน อยู่ที่ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการบริหารงานของสหกรณ์ ด้านการค้างชำระหนี้ และด้านวงเงินในการค้างชำระ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านวงเงินในการค้างชำระ

จากผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ค้างชำระเงินกู้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 ค้างชำระเงินกู้ 30,001 - 50,000 บาท จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 ค้างชำระ

เงินกู้ 50,001 - 100,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ค้ำชำระเงินกู้ มากกว่า 100,001 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ซึ่งสอดคล้องกับรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001 - 15,000 บาท ที่ 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46 ส่วนค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ที่ 5,001 - 10,000 บาท ที่ 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 พบว่า การค้ำชำระเงินกู้ที่สอดคล้องกับรายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือนและค่าใช้จ่ายในครัวเรือนในแต่ละเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นมีอัตราที่ใกล้เคียงกันทำให้วงเงินที่ได้รับ จากสหกรณ์ และจำนวนเงินที่กู้ยืม ส่วนใหญ่เป็นเงิน 30,001 - 50,000 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 และวงเงินต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 จึงทำให้ส่งผลต่อการค้ำชำระหนี้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุภกร อิมสุข (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการค้ำชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)

2. ด้านการบริหารงานของสหกรณ์

พบว่า โดยภาพรวม ความเห็นของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ให้คำแนะนำในการกู้ ท่านได้รับข้อมูล/ข่าวสารจากสหกรณ์มากน้อยเพียงใด สหกรณ์มีการติดตามทวงถามหนี้ อย่างสุภาพ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ให้คำแนะนำในการผ่อนชำระ สหกรณ์มีหนังสือแจ้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้ในแต่ละงวด สหกรณ์มีการสอบทานหนี้เงินกู้ในการประชุมทุกครั้ง สหกรณ์ดำเนินการรับชำระหนี้ล่าช้า สหกรณ์ไม่ออกติดตามทวงถาม/เร่งหนี้ ตามลำดับ ซึ่งจากคะแนนที่ผู้ร่วมตอบแบบสอบถามให้ในแต่ละข้อนั้นอยู่ในระดับมาก เข้าขั้นกลาง ซึ่งอาจส่งผลต่อการค้ำชำระเงินกู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ จุฑามาศ หนูมาก (2552) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรรัตภูมิจำกัด อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

3. ด้านการค้ำชำระหนี้

พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่วัตถุประสงค์การกู้เงินกับสหกรณ์คือการลงทุนทำไร่ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 แต่ส่วนใหญ่ท่านนำเงินที่ได้จากการกู้ไปใช้ในเรื่องนำไปใช้จ่ายในครัวเรือน เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเทอมบุตรหลาน ค่างวดรถยนต์/มอเตอร์ไซค์ จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 เคยผิดนัดชำระหนี้ เนื่องจากนำเงินไปเป็นทุนหมุนเวียน จึงทำให้ไม่เพียงพอต่อการจ่ายชำระหนี้จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ มีเงินทุนหมุนเวียนน้อย หรือเงินออมในบัญชีน้อย จึงยังไม่จ่ายชำระเงินกู้ เมื่อท่านนำเงินกู้ไปใช้แล้ว สหกรณ์มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ขาดความรู้ในการจัดการและบริหารเงินที่ได้มาจากการกู้ ขาดการจัดทำรายรับรายจ่าย มีผลการประกอบอาชีพ ไม่ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ขอกู้ยืมไป ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ภานุวัฒน์ ห้วยหงษ์ทอง , สาธิต

อดีตโต และ เพียรศักดิ์ ภักดี (2558) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาของจังหวัดนครราชสีมา

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ด้านวงเงินในการค้างชำระ

ควรที่จะให้ความรู้ในการวางแผนและการบริหารจัดการรายได้ที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนและความคุมรายจ่ายที่เกิดขึ้นในสอดคล้องกับรายได้ และวางแผนรับมือหรือปรับตัวให้สามารถนำเงินมาจ่ายชำระหนี้ได้ เนื่องจากวงเงินในการค้างชำระ วงเงินในการกู้ยืมเงิน อัตรารายได้เฉลี่ยและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่ใกล้เคียงกันนั้น ทำให้วงเงินในการค้างชำระส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต่ำแต่ยังคงมีการค้างชำระอยู่

ด้านการบริหารงานของสหกรณ์

โดยภาพรวม ความเห็นของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากคะแนนที่ผู้ร่วมตอบแบบสอบถามให้ในแต่ละข้อนั้นอยู่ในระดับมาก เข้าชั้นกลาง ซึ่งอาจส่งผลต่อการค้างชำระเงินกู้ ทำให้สหกรณ์ควรที่จะเพิ่มหรือปรับรูปแบบการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ระหว่างสหกรณ์กับตัวผู้กู้หรือผู้ขอในเรื่องของการให้คำแนะนำในการกู้ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามนั้นส่วนใหญ่อายุที่สูง 41-50 ปี และการศึกษาส่วนใหญ่ไม่สูงมาก ระดับการศึกษาประถมศึกษาจึงทำให้การคำแนะนำในการกู้ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการทราบถึงข้อมูลต่างๆ ทั้งนโยบาย การเตรียมตัวสำหรับเกษตรกร รวมทั้งวิถีปฏิบัติในระหว่างการกู้ยืมเงิน การทราบถึงข้อมูลการดำเนินงานต่างๆ รวมทั้งการติดตามและเข้าถึงข่าวสารต่างๆระหว่างตัวสมาชิกและสหกรณ์ สหกรณ์มีการติดตามทวงถามหนี้ อย่างสุภาพ การที่มีการติดตามทวงถามการจ่ายชำระหนี้มีผลต่อการค้างชำระหนี้ เนื่องจากจากข้อมูลที่ผ่านมาแล้วพบว่ามีการติดต่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์แล้ว ยังมีการติดตามทวงถามเพื่อให้สมาชิกนั้นไม่ผิคนัดชำระหนี้ หรือชำระหนี้ให้ตรงตามเวลาที่กำหนด เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ให้คำแนะนำในการผ่อนชำระ ส่งผลให้การเข้าใจถึงข้อมูลในการชำระหนี้ของสมาชิกนั้นดีขึ้น เข้าถึงข้อมูลได้ดีขึ้น ทำให้สมาชิกมีความเข้าใจ และทำให้สามารถนำเงินมาชำระหนี้ได้ถูกวิธี

ด้านการค้างชำระหนี้

โดยภาพรวม ความเห็นของสมาชิกในสหกรณ์ภาคการเกษตร จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีเงินทุนหมุนเวียนน้อย หรือเงินออมในบัญชีน้อย จึงยังไม่จ่ายชำระเงินกู้ เป็นการนำเงินกู้ไปใช้จ่ายแล้ว แต่เงินที่ได้มานั้น ยังมีน้อยใช้สอยไม่

เพียงพอในการจ่ายชำระคือเงินกู้ จึงความให้ความรู้หรือเทคนิคในการหาความรู้หรือวางแผนในธุรกิจด้วยตัวเอง เพื่อให้สามารถนำเงินกู้ไปใช้ในธุรกิจแล้วมีผลกำไรให้อยู่ได้และสามารถจ่ายคืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ส่วนข้อต่อมาให้ความเห็นมาก คือ เมื่อท่านนำเงินกู้ไปใช้แล้ว สหกรณ์มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การที่มีการสอบถามเงินกู้ นั้น ทำให้ส่งผลกระทบต่อการใช้เงินแล้วนำไปใช้ถูกหรือไม่ถูกตามวัตถุประสงค์ โดยมีการตรวจสอบจากสหกรณ์/แหล่งเงิน ส่วนข้อต่อมาให้ความเห็นมาก คือ ขาดความรู้ในการจัดการและบริหารเงินที่ได้มาจากการกู้ การขาดความรู้หรือข้อมูลในการบริหารงานและเงินที่ได้จากการกู้ยืม จึงต้องให้ความรู้กับเกษตรกร และสร้างวินัยทางการเงินให้กับเกษตรกร

บรรณานุกรม

ลงทุนแมน (2563) ปัญหาตอนนี้ ของภาคเกษตรกรรมไทย สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2563. แหล่งที่มา :

<https://www.longtunman.com/21866> [22 มีนาคม 2563]

ตลาดแอป (2563) วิฤกตโควิด-19 กับผลกระทบที่มีต่อเกษตรกรรมไทย สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2563. แหล่งที่มา : <https://talad.co/blog/covid-19-thai-farmers/> [28 พฤษภาคม 2563]

กรุงเทพธุรกิจ (2563) เข้าใจหนี้ครัวเรือน ว่าด้วยหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2563. แหล่งที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/857314> [10 ธันวาคม 2562]

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2562) รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินสหกรณ์/กลุ่ม ปี 2561

สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2563. แหล่งที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/857314> [มิถุนายน 2562]

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2562) สถานะทั่วไปทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2561

สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2563. แหล่งที่มา : <https://information.cad.go.th/index.php?pid=015&m=181> [31 ธันวาคม 2561]

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ความหมายของสหกรณ์ สืบค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2563 แหล่งที่มา :

<https://www.cpd.go.th/cpdth2560/index.php/component/k2/item/184>[28 พฤษภาคม 2562]

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา ความหมายของสหกรณ์ สืบค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2563 แหล่งที่มา :

<http://www.royin.go.th/?knowledges=%E0%B8%AA%E0%B8%AB%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C%E0%B9%92%E0%B9%96-%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%87%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A1-%E0%B9%92%E0%B9%95%E0%B9%95%E0%B9%93> [26 สิงหาคม 2553]

พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2562 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพ –
ยวรางกูร ความหมายของสหกรณ์ สืบค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2563 แหล่งที่มา :

<https://www.isocare.co.th/index.php/coop-laws?showall=1> [17 มีนาคม 2562]

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ความหมายของสหกรณ์ สืบค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2563

แหล่งที่มา : http://e-service.cpd.go.th/elib/pdf_file/CooperativeACT2542&amended..pdf

[12 เมษายน 2542]

กรมส่งเสริมสหกรณ์ คุณค่าของสหกรณ์ สืบค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2563 แหล่งที่มา :

<https://www.cpd.go.th/cpdth2560/index.php/component/k2/item/186> [2563]

กรมส่งเสริมสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ สืบค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2563 แหล่งที่มา :

https://www.cpd.go.th/cpdth2560/images/main_udomka_cpd.pdf [2563]

รัชดาภรณ์ บุญวงศ์. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

กระบือ จำกัด จังหวัดระนอง วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ศุภกร อิ่มสุข. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสถาบันบริหาร

จัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วรรณิ สมด้ว. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ สินเชื่อนโยบายรัฐ ของธนาคารออมสิน

สาขาจะนะ จังหวัดสงขลา สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อาริษา โพนนุกูล. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส.

สาขาระโนด จังหวัดสงขลา สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต :มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สัณญารักษ์ วิลัยลักษณ์. (2552). ปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไขหนี้ค้างชำระของเกษตรกรผู้ปลูก

ลำไย ที่เป็นหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาป่าซาง จังหวัด

ลำพูน ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยแม่โจ้

จุฑามาศ หนูมาก. (2552). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

รัตภูมิ จำกัด อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต :

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

กัณฑ์ฤทัย ก้องเกียรติธีระ. (2558). แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์

การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- อดิศักดิ์ สุภกิจ. (2553). ปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไขหนี้ค้างชำระของเกษตรกร ผู้ปลูกลำไยที่เป็นหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาป่าซาง จังหวัดลำพูน
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- ฤทัยรัตน์ ดวงชื่น. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ของลูกค้าเงินกู้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาจอมบึง จังหวัดราชบุรีวิทยานิพนธ์ปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ธนิดา ดันดีอาภากุล. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผัดขันธ์ชำระหนี้สินเชื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ และบริษัทที่ประกอบธุรกิจ แต่มิใช่สถาบันการเงินในประเทศไทย วิทยานิพนธ์
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิษณุพล คุ่มกัน. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผัดขันธ์ชำระหนี้การศึกษาในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยรังสิต
- อุไรลักษณ์ สุพรม. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรของลูกค้า
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาปง จังหวัดพะเยา
การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยพะเยา
- จักรภากร โมระศิลป์. (2552). การศึกษาสาเหตุการเกิดหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้า
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาราชบุรี ภาคนิพนธ์ของปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- ภาณุวัฒน์ ห้วยหงษ์ทอง, สาธิต อดิตโต, และ เพียรศักดิ์ ภักดี. (2558). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อหนี้ค้าง
ชำระของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาอง จังหวัดนครราชสีมา วิจัยคณะเกษตรศาสตร์:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น